

1

Kısa kaşkolümü boynuma sıkıca dolamıştım ve ısınmak için ellerimi birbirine sürtüyordum. Bu Allahın cezası soğuk beni yerime çivilemişti. Sirtımı beyaz duvara yasladım, beni içeri alacak birini görme umuduyla, ara sıra yarı açık kapıya endişeyle bakıyordum. Doğru hesapladıysam, iki saati aşkın bir süredir bekleme salonundaydım, belki daha bile fazla... Oysa sekreter kız fazla zamanımı almayacakları konusunda güvence verip, yalnızca biraz beklememi rica etmişti; çünkü tam benim geldiğim sırada, şirketin üst düzey yöneticileri haftalık toplantılarına başlamışlardı. Bu bekleme süreci boyunca, bazen önümden bardak dolu bir tepsiyle geçen sekreter kızdan başka görünen olmadı salonda. Ona görüşme zamanımın yaklaşıp yaklaşmadığını sorayım istiyordum, ama ağır paltomun içinde, soğuktan adeta hipnotize olmuş gibi büzülüp kaldığım böyle durumlarda tek kelime etmeyi oldum olası beceremezdim.

Uzaktaki koridorda canlı adımların ve seslerin yankılandığını duyunca, zamanın geldiğini anladım. Yerime iyice yerleşerek, yorgun yüzümdeki uykulu görünümü silmeye çabaladım hemen. Heyecanımı fark etmesinler diye bakışlarımı salonda başka bir yöne, içlerinden kâğıt yığınları taşan, istiflenmiş, üstleri yazılı büyük dosyalara doğru çevirdim. Yüzünü tam seçemediğim ince uzun bir kadın yanıma gelip, binanın içindeki bir ofise kadar onu izlememi istedi: “Bu taraftan...” Sağındaki ve solundaki bütün kapıların kapalı olduğu bir koridorda yürümekteydik. Kadın birdenbire durdu. Şaşkınlıkla ona bakıyordum. Kapılardan birini hafifçe çaldı ve bir yanıt beklemeksizin içeri girdi. Ben kapı ağzında ne yapmam gerektiğini düşünürken yine karşımda dikiliverdi. “Buyurun” dedi soğuk bir gülümsemeyle.

İçeri biraz tedirgin girdim. Karşımda yaşını tahmin edemediğim bir adam oturuyordu. Büyük koltuğunun arkasındaki duvar, dip dibe sıkıştırılmış resimlerle doluydu; bunun aksine, bir masa ile önündeki tek bir tahta sandalyeden ibaret olan geri kalan bölüm ise, boş ve sevimsizdi. Adam hızla okuyup geçtiği sayfalara dalmıştı ve sanki arada aklından matematik hesapları yapıyor gibiydi. Atkıyı gevşettim, paltomun düğmesini açtım. Sabrım az sonra ödülünü aldı; onun sayfaları derleyip topladığını ve dikkatlice bir gazete yığınının altına yerleştirdiğini gördüm. Önce onun konuşmasını bekledim. Zayıf, genizden gelen bir sesle “Evet...” dediğini duydum; fizikine hiç uymayan bir sesi vardı. “İş için başvurmuşsunuz... Şirketimizi nereden duydunuz?” “Gazeteden” diye yanıtladım. Yanıtımla fazlaca ilgilenmedi; hızla yerinden fırlayıp, beni şaşırtan

bir teklifsizlikle omzuma dokundu ve aniden ikinci soruya geçti: “Eviniz ne büyüklükte?” Şimdi tam benim sandalyemin önünde, ayaklarını kayıtsızca sallayarak masanın üstünde oturuyordu. Daha iyi yerleşebilmek için gazeteleri kenara itmişti. Şişman, dağınık görünümlü, fakat oldukça sempatikti. “Benim evim mi?” diye, daha çok iyi duyup duymadığımdan emin olmak için, sorusunu tekrarladım. “Çok büyük değil... Ancak bir kişi için yeterli sayılır... Hatta gereğinden büyük diyebilirim.” “Dairede mi, apartmanda mı yaşıyorsunuz? Kaçınca kat?” “İkinci.” “Güzel. Uygun olduğunda taşınabiliriz...” sözleri, içimde huzursuz bir sevinç yarattı. Bana bakıp gülümsemi. “Evimin işle ne ilgisi var?” diyerek soruyu açmaya çalıştım. “Size açıklamadılar mı?” derken gözleri şaşkınlıktan fal taşı gibi açıldı. “Hayır, efendim. Bu binada tanıştığım ilk kişi sizsiniz. Sizi görebilmek için dışarıda iki saat bekledim; kim açıklayacaktı ki?” “Tamam, tamam. Basit bir ihmal işte... O zaman size ben anlatacağım demektir.”

Tekrar ayağa kalktı ve bir tur atıp koltuğuna döndü. “Size teklif ettiğimiz iş tam olarak şu: Dairenizi belli bir süre için bize bırakıyorsunuz, biz de size para ödüyoruz. Kullandığımız her metre kareye göre artan bir şekilde, banka hesaplarınızıza...” Sandalyenin arkasındaki paltoma uzandım. “Bir dakika lütfen... Dairemden ne istiyorsunuz? Benim ne yapmam gerekiyor?” “Söyledim ya, kesinlikle hiçbir şey, size bir ücret vereceğiz... Evet, doğru söylüyorum, ödeme yapacağız, hepsi bu.” “Peki, evimi size devredersem, ben nerede kalacağım?” diye sordum; oyunu onun kurallarına göre oynayacaktım. “Ama hiç kimse sizi oradan kovmuyor ki... Amaç da bu zaten”. Bo-

ğazımı temizledim. Atkımı da çıkardım. “Beni bağışlayın... Bana evimde kalayım diye ödeme yapacaksınız... Peki, sana ücret vereceğiz derken neyi kastediyorsunuz? Benimle birlikte mi kalacaksınız?” “Yo hayır, şüphesiz ki öyle değil” dedi ve yüksek sesle güldü; sanki gerçekten aptal birine, kolay anlaşılabilir bir şeyi anlatmayı beceremiyormuş gibi davranıyordu. “Bakınız... Anlamamakta haklısınız.” Konuşmanın aldığı bu beklenmedik gidişten rahatsız olmaya başladığını görerek, tavrını biraz düzeltti: “Şirket burada uzun yıllardır değişik araştırmalar yapmakta... Nasıl anlatayım size... Şöyle denebilir mesela; biz bir depolama şirketiyiz, fakat tam da böyle değil... Neyse, anlaşırsak işi alırsınız; böylece evinize bazı mallar taşımaya başlayacağız... Kuşkusuz ücretini ödeyerek...” “Ne gibi şeyler? Nasıl denir? Yasal mı?” Yine gülmeye başladı. “Yasal tabii, bunu yıllardır yapıyoruz. Size daha çok... mobilya getireceğiz.” “Mobilya mı? Ne yapayım ben mobilyayı?” “Söyledim ya size, beni tekrarlamak zorunda bırakmayın... Siz hiçbir şey yapmayacaksınız. Biz depolayacağız ve size ödeme yapacağız.” Elimi havada şöyle bir salladım, bu konuşmanın içinden çıkamıyordum. “Bir dakika, bir dakika... Yani siz beni işe alırsanız, benim evime mobilyalar, ya da her neyse işte, taşımaya başlayacaksınız ve bu da benim yeni işim olacak, öyle mi?” “Bravo size, tam olarak böyle!” dedi rahat bir nefes alarak; sonunda anlaşmaya başlamıştık. “Tamam da... Neden benim evim? Onları neden herhangi bir depoya götürmüyorsunuz? Tüm bunlardan kazancınız ne?”

Son sorumu yanıtız bıraktı ve masanın çekmecesini açarak, merakla bir şeyler aramaya koyuldu. Fakat bir süre son-

ra aramanın anlamsızlığını fark edip, telefon almacını kaldırarak ciddi bir tonla “Lütfen bana bir sözleşme metni getir” dedi. Sonra bana bakıp şunu söyledi: “Bir dakika içinde bitireceğiz.” Konuşmamızın kaldığı noktaya dönmek istedim, ama elini yüzüme doğru kaldırarak sözümü kesince, düşüncüklerimi söyleyemedim. “Hayır, hayır, dinleyin, tüm endişelerinizi gidereceğiz, bir dakika lütfen.” Sustum. Biraz sonra koridorda ayak sesleri duyuldu, birinin yaklaşmakta olduğu belliydi. İnce uzun sekreterdi gelen. Adamın önüne yazılı bir kâğıt bıraktı. Beriki çekmecesindeki her şeyin kaybolmasından yakınıyordu, ama durum pek öyle değildi; aradığı zaman bulamayan kendisiydi. Kız hiç ağzını açmadan geri döndü ve bizi tekrar baş başa bıraktı. “Pekâlâ” dedi adam, keyfi yerine gelmişti: “İşte sözleşme bu. İmzalayın da iş birliğimiz başlasın. Bir göz atın, sakince inceleyin...” Kâğıdı elime aldım. Önemli bir şey yazmıyordu, daha önce duymuş olduğum şeylerdi yani; evimi iki tarafın (ben ve şirket) birlikte belirleyeceği bir süre için kiralama yükümlülüğüm, sözleşme sona erene kadar bana yapılacak ödemeler falan gibi şeyler. Beni şaşırtan tek husus, ücretimin bu denli yüksek olmasıydı; şaka gibiydi. “Burada yazılı olan tutar ne ölçüde yasaldır?” diye sordum. “Tamamen yasaldır. Ne zannediyorsunuz, sizin ücretinizle oynayacağımızı mı? Eğer sizi tatmin etmediyse, küçük bir değişiklik yapabiliriz.” “Çok yüksek bir meblağ bu” dedim sertçe. “Bakınız size daha önce de söyledim; bizim projelerimiz karmaşık süreçlerden oluşur. Siz hizmetinizin karşılığını almalısınız. Biz pek çok çalışmayı bir arada yürüten bir şirket olduğumuzdan, çalışanlarımıza iyi ödeme yapabiliyoruz; si-

zin patronunuzum ben, şaka değil bu! Bu yüksek ücret konusunda ısrar etmeyeyim mi yani? Bunun sizin açınızdan da bir sorun oluşturacağını düşünmüyorum doğrusu.”

Yerimden fırlayıp paltomu giydim. Sözleşmeyi katladım, cebime soktum. “Düşüneceğim ve tekrar uğrayacağım” dedim ona. “Gecikmeyin ama, programımızı hemen başlatmamız gerekiyor” derken, alnında iki derin çizgi belirdi. Bana tekrar gülümsedi ve elini uzattı. Vedalaştığımız anda üzerimde hafif bir gerginlik hissettim; düşünceğimi ve tekliflerini kabul edebileceğimi söyledim. Ben çıkarken yerinden kıpırdamadı. Merdivenleri kararlı adımlarla inerken, sözleşmeye bir daha göz gezdirdim.

Hava düzelmişti. Şehir bu saatlerde doluydu. Mağazalar insandan geçilmiyordu, yollardaki arabalar kornalarıyla sessizliğe olanak tanımıyor, taşıdıkları çantalarla gelip geçenlerin yüksek sesli konuşmalarından ve gülüşlerinden oluşan kaynaşma, genellikle meydandaki kafelerden birinde sonlanıyordu. Arka planda megafonlardan, her yıl yapılagelen bir festivalin gelecek hafta başlayacağı duyuruları işitilmekteydi. Ticaret merkezinin bulunduğu caddeyi boydan boya geçerken, delikanlının biri, büyük yortuyla ilgili bir kâğıt tutuşturdu elime. Bir çırpıda okudum. Festivalin yapılacağı alanda çeşitli etkinlikler düzenlenecekti: Konserler, tiyatro gösterileri, dans yarışmaları ve sabahtan akşama kadar cümbüş...

Tarihi kalıntıların oradaki büyük saat on ikiyi gösteriyordu. Eve gitmeden önce anneme uğramaya karar verdim. Annemin iki lafından biri kendi sağlığı, diğeri ise benim feci ekonomik durumumdu ki her ikisi de beni ölesiye sıkıyordu.

Çok hastaydı. Her şey birdenbire geçen sonbaharda ortaya çıkmıştı. Rengini, tüm canlılığını yitirip, güçsüz bir ihtiyara dönüşüverdi; görüp bildiğimiz hâlimden çok uzaktı artık. Bu yeni tatsız olay beni sarsmış, tüketmişti. Bir de işsizlik sorununun artık kronikleştiğini düşünürsek, bir iş için kolları sıvamam da önümü görmem de çok zordu. Ancak önce onun için, sonra da kendim için toparlanmak zorundaydım. Elimden geldiğince gönlünü hoş tutmaya çalışıyordum, ama kuruntuları vardı; yaşamındaki olumsuz gelişmeleri, asla anlayamadığım bir sebeple bana yüklüyordu.

Annemin benden başka kimsesi yoktu. Gerçekten benden ne beklediğini asla anlayamamış olmama karşın, üzerime neredeyse bir çengelli iğneyle tutturulmuş olan bu kadının beklentilerini karşılamayı başaramayacağım düşüncesiyle zangır zangır titremiştim hep. Bu yüzden şimdi bana her şey zor görünüyordu, çok zor...

Eczaneye uğrayıp, anneme gerekenleri aldım. Dar merdivenleri tırmanıp, kapının kilidini çevirdim. Radyo açtı, çalan müzik (o seçmiş olmalıydı) hoşuma gitti. Onu beyaz yastığına dayanmış, yarı oturur şekilde buldum. Bana gülümsemesi için dua ettim içimden; fakat beni görünce gözlerini biraz aralamakla yetindi ki bu onun beni selamlama şekliydi. Alçak sesle “Merhaba anne” dedim ve komodinin ilaçlarının durduğu alt çekmecesine uzandım. Benim sormama fırsat vermeden “İyiyim” dedi ve odanın büyük penceresini açmamı işaret etti. “Hava soğuk, üşüyeceksin” dedim, “ne âlemi var şimdi pencere açmanın?” Öyle sert bir bakış fırlattı ki, başka seçeneğim kalmadı. Camı açıp yanına oturdum. “İş bul-

dum...” deyip yüzüne baktım; biraz mutlu olmuş gibiydi. “Bu iyi...” dedi ve elimi sakince, şefkatle sıktı. “Evet, gelecek hafta başlıyorum” diye devam ederken, içgüdüsel olarak paltomun cebindeki sözleşmeyi arıyordum. “Ne işi bu?” diye sordu yine annem. “Bir nakliye şirketi... İyi iş” dedim, mutlu görünmeye çalışarak. Onu sıkıca örtüp mutfağa gittim sonra. Ortalık karman çormandı, her yer su içindeydi; döşeme, yer karoları... “Ne yaptın, kalkmaya mı çalıştın yoksa?” diye sevecenlikle azarladım onu; yanıt vermedi. Balkondan paspası alıp suyu topladım. Sonunda odaya döndüm. Müziği kısıp, “Yemek yedin mi” diye sordum. “Aç değilim, sabah erkenden bir şeyler yedim, uyandığımda” dedi, tavrından, yemek konusundaki sorumdan hoşlanmadığını anladım. “Yemen gerek ama” diye üsteledim, farklı bir şey söylemeyi başaramıyordum.

Çorba hazırlayıp bir tabak götürdüm. Hiç dokunmadı, orada öylece durdum. Onu yiyecekti, ama ben gittikten sonra; her zaman böyle yapardı. Bardağını doldurup, bir kâğıt peçete içinde ilaçlarını uzattım. Alnına bir öpücük kondurup veda ettim ona ve tekrar caddeye çıktım. Paltomu elimde tutuyordum; artık soğuk değildi. Aklıma gelen ilk şey evime dönmek olduysa da, otobüse binip Dito’ya gitmeyi tercih ettim. Eğer şanslıysam, bu saatte atölyesinde bulabilirdim onu.

Yanına oturduğum ihtiyar yol boyunca öksürdü. Ara sıra sözleşmeyi cebimden çıkarıyor ve tekrar göz atıyordum. Durumu kavrayabilmiş değildim. İlk bakışta basit görünüyordu, fakat... Yanıt verip vermeyeceğimi bilmiyordum. Evimi nasıl bir depoya dönüştürürdüm, kim böyle bir şeye katlanabilirdi? Bütün fikirler bana gülünç geliyordu. İş aramaya devam et-

mek zorundaydım, artık başka olasılık yoktu, annemin ilaçları için harcadıklarımın sonra geriye çok az param kalmıştı.

Batı kapısına yakın, eski dokuma tezgâhları durağında indim. Allahtan Dito atölyesindeydi. Yardımcısı girmem için işaret etti; onu yarısı tamamlanmış bir resmin başında dikiyor buldum. Tavrından keyifli olduğu anlaşılıyordu, girdiğimi görünce fırçalarını kenara bıraktı, ellerini bir kumaş parçasına silip beni kucakladı. “Hoş geldin, güzel sürpriz” dedi ve kıza, bize hemen kahve getirmesini söyledi. Bana yeni çalışmasını gösterdi, daha öncekilere hiç benzemiyordu. Onun konuları acayıpti: Yıldırım çarpmış bir kadın, kanlı bir doğum, balta girmemiş ormanın orta yerine yüksek bir bina... Bana hemen, resimlerinin başkentin ünlü bir galerisinde sergileneceğini açıkladı; eğer bir aksilik olmazsa, resimlerin bazıları iyi fiyata müşteri bulacaktı. Sanatından uzun uzun bahsettikten sonra, bana iş konusunda ne yaptığımı sordu; cebimdeki belgeyi çıkarıp gösterdim. “Bak böyle bir şeyler işte...” dedim, merakla incelemeye koyuldu. “Nedir bu şimdi?” diye sordu. “Görüyorsun, dairemi kullanmak için bu sözleşmeyi imzalamamı istiyorlar.” “Kimler istiyor? Bana şaka gibi geldi, senin evini neden istesinler? Böyle budalaca bir teklifi kabul edeceğine inanamıyorum.” “Bilmiyorum Dito, komik bir teklif, ama ben de umudumu tamamen yitirmiş durumdayım... Biliyorsun bunu.” “Tamam bir şey dediğim yok... Ama ne şirketi bu? Doğrusu, bana pek mantıklı görünmüyor.” “Ne olursa olsun, seçme lüksüne sahip olduğumu sanmıyorum. Eğer para bulamazsam, çok ciddi sorunlar bekliyor beni...” Elinden sözleşmeyi alıp tekrar cebime soktum.

Önerdikleri paranın gerçekten çok fazla olduğu konusunda Dito da benimle hemfikirdi; bu yüzden benden ne yapmamı istediklerini ve öncelikle de işin içinde bir sahtekârlık olup olmadığını iyice araştırmalıyım. Tekrar düşünüp uygun olanı yapacağımı söyleyerek, konuyu kapattım. İki bardak kahve içtim ve yardımcının servis ettiği tüm kuru pastaları yedim.

Oldukça geç bir saatte eve döndüm, bu garip iş teklifini kabul etmekten başka yolum yoktu. Bu kaygıyla uyudum; şirketin adamıyla yaptığım görüşmeyi belleğimden silerek, gecenin bir vakti kahkahalarla güldüğümü hatırlıyorum.